

REDACȚIA
Deák Ferencz-u. Nr. 28.
ABONAMENTUL
Anul Austro-Ungaria: 20 cor.
12 cor.
5 cor.
2 cor.
Dumnezeu pe un 4 cor.
Dumnezeu și strălucirea pe un 6 cor.
Dumnezeu pe un 2 cor.
Dumnezeu pe un 2 cor.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 28

INSERTIUNILE:
De un cor garson: prima dată la
bani; a doua oară 12 bani; a treia
oară 3 b. de fiecare publicitate.
De un cor publicitate, cât și inserții;
de un cor și sunt a se plăti înainte în Arad.
Telefon pentru orna și comitate
Inscripții notificate nu se primesc.

Politica românească.

Articolul de mai la vale îl primim dela un bărbat politic al nostru și ținem a declara publicăm mai ales pentru respectul ce-l avem de vederile valorosului nostru fruntaș:

Eară-și și eară-și s'a învederat și din zi mai lămurit iese la iveală, că bine îndecât noi lucrurile când am zis, că sunt în stare Maghiarii, să conducă ei afacerile publice ale regatului ungar. tot poporul, care la 1222 a erigiat reșinea în maximă de stat, cu care s'a Carol Robert de Anjou și Sigismund Luxemburg, pe care Mateiu Corvin cu l-a ținut în frâu și care după bătălia Mohács a pornit lupta ce se urmează. Nici după o mie de ani petrecuți în lumii noastre ei n'au înțeles, că în bunei rindueli și ale desfășurării ce le covirșesc în viața europeană și lăsați de canal...

Amâne acum să se mai învedereze, numai cu ajutorul Românilor se poate echilibrul în viața comună a poporilor ce constituiesc statul ungar și progresei acestei convingeri e cel mai apropiat scop al lucrării noastre politice.

Dându-ne seamă despre trecutul nostru și știindu-ne oamenii chibzuiți, care se avântă cu pripire, am zis încă sunt 21 de ani, în programul „Tribunei”, element de ordine și de civilizație și că pretutindeni, unde ne ivim, turborii ordinii legale se isbesc de noi, cei-ce să susțină pacea și buna rindelă se pot răzâma cu loată încrederea...

Am trăit și ne-am dezvoltat în luptă armată cu elementele turbulente, care legilor potrivite cu interesele lor partice se supun, dară jertfă de sine spre obștesc nu sunt în stare să aducă. Era lor ne-am luptat în timpul lui Leopold I, în al lui Carol VI și în al Mariei Terziei, contra lor în timpul lui Iosif II și al lui Leopold III ca la 1830, la 1848 și atunci încoace, ear aceasta nu pen-am fi având cuvinte de a-i fi recușatori Casei de Austria, care nu odată sacrificat, ci pentru-că masele marii poporului român sunt inaccesibile pen-politica de violență și numai pentru drep-se pot însufleți.

Ori și cât de legitimar fi dar azi ne-mulțumirea noastră, ea n' poate să ne determine atitudinea, și încercările de a face să ne abatem dela tradițiile roastre politice au să rămâie și de stădati zadarnice. Nu putem noi să facem decât politica românească, ear românească e numai politica potrivită cu firea poporului românesc, continuarea lucrării începute de străbunii și urmate de bunii și de părinții nostri.

Nu are nimeni desulă autoritate spre a-i putea îndupleca pe Românii din regatul ungar să facă cauză comună cu Maghiarii, să se lupte contra unui guvern, care nu i-a fost impus Coroanei, ci se bucură de încrederea ei, și să refuze sponerea către autoritățile legal constituite și plata tributului de sânge și de avut. Aceste sunt prostii, pe care oamenii cuminte ca Românii nu sunt în stare să le facă.

Dacă țin Maghiarii cu ori-re preț să-și slăbească pozițiunea de față cu Austria, asta-i treaba lor și numai alor: Românii vor face tot ca părinții, bunii și străbunii lor.

Luptă de rassă. Ne aducem aminte că președintele Dietei *Justh*, din scaunul prezidențial și-a permis să intrerupă pe deputatul Român Dr. Stefan C. Pop când acesta în cuvântarea sa a atins luptele de rassă. Și atunci nepriceputul, care și-a uitat de poziția ce ocupa, l-a oprit pe Stefan C. Pop să vorbească despre lupta de rassă, războiul de rassă, care nu există în Ungaria.

Ce zice însă sfătosul prezident la „alianța maghiarizmului” din Liptószentmiklós? Nici aceasta nu e luptă de rassă? Presa ungurească a propovăduit că mai bine să voteze Ungurii din cerc cu „anticonstituționalul” Lányi de cât cu „constituționalul Stodola pentru-că acesta — e Slovac. Nici aceasta nu e luptă de rassă? Lányi, ministrul anticonstituțional scrie o scrisoare în care zice că-și susține candidatura numai „pentru interesul bine priceput al maghiarizmului”. Aceasta încă nu e luptă de rassă? Va să zică luptă de rassă, nu e numai atunci când noi ne apărăm. Povestea lupului și a mielului, se vede, că rămâne vecinic adevărată. Noi suntem de vină dacă există luptă de rassă — pentru-ce ne apărăm și nu ne lăsăm înghițiți?

Să luăm aminte! În vremea din urmă, în urma confuziunii parlamentare, atât coaliția, cât și partidul liberal, s'au aruncat asupra cercurilor românești ca să le câștige pe seama lor. E un lucru foarte curios acesta, dar e adevărat. Atâta cutezanță nu s'a mai văzut. Amândouă aceste

partide urâsc naționalitățile și se silesc a nimici drepturile lor. Limbele nemaghiare vor să le scoată din întrebuințarea lor oficială, garantată prin legea de naționalități. Ba până și legea-ne creștinească, vor să ne silească să n-o mai învățăm în limba dulce a mamei noastre, fără de care noi nu putem trăi. Care de care se'atrece în stăruința „d-a zidi statul național unitar maghiar”. Și pentru ducerea la îndeplinire a acestei politici recurg la noi pentru — ajutor! Adevărat, că la aceste ocațiuni, când se'nfățișează între noi să ne cerșească voturile, nu fac vorbă despre aceasta, dar asta ține numai atâta, până ce pun mâna pe mandat. Căci politicianii aceștia mărturisesc astfel de credințe în Dietă, că cetățenii nemaghiari să se despoae cu sila de drepturile limbei lor materne, garantate prin legile țării. Dovadă proiectul lui Berzeviczy, pe care-l pomenesc mereu că trebuie făcut lege. Lor nu stat de drept le trebuie, ci „stat național unitar maghiar” înainte de toate. Și colindă în dreapta și-n stânga, ațitând și ră-tăcind poporul. Dacă e de lipsă corump și cu bani, căci bani au destul. Ear dacă noi vrem să luminăm poporul prin adunări publice, autoritățile ne caută pricină, ne trag în judecată și ne aruncă în temniță.

datorinta a publica caș de caș, pe scurt măcar, vorbirile rostite de domnii aceștia, ori articolele scrise în foile lor despre noi și anume așa, că vătămările cu droaia, cu cari suntem zi de zi cinstiți, să se tipărească cu litere mai grase. Asta și'n cazul când aceste vin dela cei mai de-a doua mână.

Dacă vom face aceasta nu va mai trebui să scriem noi, căci nimic n'atăță mai mult ca și însaș batjocurile lor. I-se sue sângele în cap celui ce le cetește și nu le mai uită. În chipul acesta am putea cu ușorul atrage atenția poporului nostru asupra calomniatorilor lui. Ear urmarea practică ar fi, că poporul ar învăța a-i cunoaște și avându-și făcută părerea despre danșii, când vin în mijlocul lui, i-ar trata cum trebuie: li-ar arăta ușa obraznicilor. Poporul nu uită batjocura.

În privința aceasta însă este nevoie de acțiune solidară, ca publicul cetitor să cunoască pretutindenea modul de gândire al șovinștilor. Ca opiniunea publică să fie orientată și în direcțiunea aceasta despre diferitele partide, depinde numai dela presă.

LA GIULA!

Adunare mare, sărbare pompoasă va vedea locul natal al lui Moise Nicoară. În-vățătorimea noastră aici își ține Duminecă adunarea generală. Ear' o adunare generală e urmată de concert, de petrecere, e introdusă de frumoasa slujbă dumnezeiască: e o mare sărbare. Haideti deci cu toții Duminecă la Giula!

In țeara noastră s'a început în timpul din urmă o mișcare, pentru a reforma in-

Janus institut de asigurare mutuală pe viață în Viena
— s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili —
este cel mai vechi institut mutual de asigurare pe viață
pentru Austro-Ungaria.

Se bazează pe legile mutualității, în puterea cărora acci-
dental capitalului anual trece în favorul celui asigurat. Premii eftine.
Condiții de asigurare favorabile.
Imprescriptibilitatea polițelor după 3 ani. Plătirea în caz de duel
și sinucidere după 5 ani. — Asigurare gratuită pentru caz de răz-
boi — Fără timbru de poliță și taxă de stat. — Plătirea la moment.
Starea de asigurare 111.000.000 cor.
Sumele de asigurare plătite până acum 56.000.000 „
Averea institutului 31.000.000 „

Agentura generală pentru Ungaria de sud în Timișoara-Fabrik
Lerchengas Nr. 17. (Telef m. 2.)

văfământul începând din școlile populare până la cele mai înalte așezăminte propagatoare de adevăr. S'a văzut adevărat, că așa precum e azi învățământul prin școli, are lipsă de unele înouiri.

S'a mai zis, că învățătorii trebuie să fie cu trup cu suflet pentru școală, trebuiesc bine pregătiți. De aceea șarmanul siujbaș al culturii naționale uitat de soarte, prin vre-un sat îndepărtat, s'a organizat în reuniune, la ale cărei adunări se vorbesc, discută cele mai noue metode de învățământ, își spun unul altuia pătaniile, ce le-au avut în vremea unui an de muncă, se întăresc, oțolesc și învață unul pe altul. De aceea nu va fi învățator, care să nu vie Duminecă la Giula.

Se aranjează la Giula Duminecă și un concert frumos, petrecere însuflețită. Teologii noștri, cari au lăsat la Sân-Petru așa frumoase amintiri în Siria, vor fi de față cu corul lor, vor concerta conduși de artistul nostru Trifu *Lugojanu*. Cine nu ar voi să asculte Duminecă concertul d-lui Lugojanu? Nimeni nu va lipsi dela Giula!

Pe căldurile acestea mari cu drag caută fie cine binefăcătoarea umbră, scut împotriva dogoritoarelor raze ale soarelui. În umbră adăpostită frumoasa domnișoară visează feerii divine, caută rind pe rind amintirile plăcute, le numără și descopăse ca și hoabele de pe mătani călugărița în odaia ei de mănăstire. Zăbovi-va deci vr'una a nu culege flori nouă în buchetul amintirilor sale. Toate frumoasele domnișoare române vor fi prin urmare Duminecă la Giula.

Și vor mai fi la Giula țărani mulți, îmbrăcați frumos în drăgălașul port românesc și române în curatele lor vestimente. De departe, de prin satele pline acum de veselie muncii, vor alerga să-și vadă învățătorii lor la Giula.

Inteligența noastră încă nu va lipsi, ci va fi acolo toată. Fiecare va voi să vadă, ce puternică falangă e, ce speranțe poate pune în luptătorii culturali ai neamului nostru. Prin învățătorii buni s'au făcut neamurile mari, s'au încheșat în state. Dascălul german acum câțiva zeci de ani a învins navalnica oaste franceză și a dat naștere puternicei Germanii de astăzi. Insuflețirea războiului bur au pregătit-o tot dascălii acestor boeri holandezi, iar primejdia, în care e acum băgată fără speranță în viitor Rusia a făcut-o neînsemnatul dascăl japonez.

De aceea haidem Duminecă cu toții la Giula, ca să culegem visuri, speranțe pentru viitorul unui neam, ce are frumosul nume de neam românesc! *Inainte.*

Școala de fete din Arad.

O știre înveselitoare și de mare însemnatate culturală și națională suntem în plăcuta poziție de a vesti publicului românesc.

După multe străduințe, învin ereză a multor greutăți și pedecă, — grație devotamentului nemărginit al fruntașilor noștri din diecesă în fruntea lor cu P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp, — zilele trecute s'au întărit pentru totdeauna bazele unui așezământ pentru creșterea fetelor române, a viitoarelor mame române, aici în Arad, în acest centru cultural românesc.

Pe aceste baze, începând încă cu anul acesta școlar, se va reorganiza școala de

fete din Arad, școală civilă cu internat și se va cont. dezvoltarea ei treptat, aproape acoperind deja capitalul necesar pentru ridicarea unui pompos palat pe seama școlii, care se ridica în preajma reședinței episcopice.

Dar deja începutul lui Septembrie școala de fete Arad va fi cu totul reorganizată și lăcată la nivelul potrivit unui centru cural cum e Aradul. Un personal didactic a va fi consacrat pentru educația elevelor: rector cu nume în învățământul nostru, irectoară cu bun renume și învățătoare solvente a pedagogiului «Elisabetin» din Budapesta. Anul școlar ce vine, va afla cu cuvânt școala de fete din Arad, pusă pe melii cu totul moderne, corespunzătoare toate privințele tuturor recerșințelor pedagogice.

E un narelcru acesta. Demu de sacrificiile mari și săduințele fruntașilor noștri, pe cum sunt demu dâșii de recunoștință și gratitudinea noastră. Cine nu înțelege în sămănătatea marea creșterii viitoarelor generațiuni de mame române a unei populațiuni atât ce numeroase ca și cea din jurul Aradului?

Părțile aradae, Bănatul mare, Bihorul și Ardealul până aund spre mijlocul lui, vor căpăta un institut românesc, aranjat în chipul cel mai modern, cu puteri didactice de întâia mână, unde ficele neamului nostru vor primi o educație îngrijită, casnică și românească.

SPRE PACE...

Războiul ruso-japonez. — Sahalin în mâna Japonezilor. — Impresurarea Vladivostocului. — Încheierea păcii.

Războiul se sfirșește și nu se sfirșește. Înainte de înfrângerea lui Rodstvenski ușor ar fi putut încheia Rușii pace. Togo în-a se teme de fortărețele călătoare ale Rușilor. Acum s'au schimbat rău lucrurile.

Stăpânire peste mare — se pare — că nu mai pot avea Rușii de loc, când matoșii de pe corăbiile ruse se răscoală împotriva oficerilor și cart ar fi în stare să se predea de bună voe Japonezilor.

Iar armata de pe uscat e plină de nemulțumiți și neputincioși. Planurile lui Linevici sunt curate visuri de bătrân, care nu poate pricepe, cum s'a schimbat lumea așa de iute la față.

S'au început tractările de pace, adevărat Witte a plecat cătră Washington, unde vor vorbi și face contract pentru ca să nu se mai verse alăta sânge. Rușii și Japonezii.

Pe când însă în timpul acesta Linevici visează nouă biruințe, Japonezii s'au pus pe lucru. Insula Sahalin e aproape întreagă în mâinile Japonezilor. Garnisoana rusă de pe insulă s'a predat. Numai câte-va trupe mici s'au retras către mijlocul insulei, dar mai curând, ori mai târziu vor fi silite și ele să capituleze.

De altă parte, pe când Rușii se temeau, că Japonezii dinspre sud vor ataca Vladivostocul și și-au concentrat toate trupele la riul Tumen, spre miază-noapte dela Vladivostoc în mare taină din corăbiu s'a coborât o armată japoneză. Prins Vladivostocul între două focuri nu peste mult impresurat fiind, va trebui să urmeze calea, ce a bătut-o Port-Artur, când erau Rușii în el.

Condițiunile de pace.

Vienă. «N. W. Tagbl.» a auzit ur-

mătoarele despre condițiunile de pace, care căroră va fi vorba la Washington:

1. Japonezii au pus două condiții, ca puțin una să fie primită, că adevărat Rușii să facă a doua păreche de șini pe calea ferată beriană, a doua, ca Rusia să nu mai aibă pe oceanul pacific.

2. Asupra faptului, că Mandjuria va fi dată Chinei, ear' peninsula Liaotung și Portul Japonezilor, nu mai rămâne nici o pută, doar' Witte dela început a zis, să li-se iee.

3. Partea mandjuriană a căii ferate priene va ajunge de asemenea în mâinile Japonezilor de bună seamă.

4. Chestiia Coreeană încă poate fi prinț sfârșită.

5. Sahalin o va da îndărăpt Rusia poniei.

6. Se zice, că Rușii cu nici un preț voi să dărâme întăriturile dela Vladivostoc, ar fi foarte mare rușine pentru ei.

7. E mare dispută referitor la despăg. de război. Se zice, că-i tot una de Rusia tește 3, ori 4, ori 5 miliarde. Lucru de căpăta, că Rusia azi cu mare greutate ar putea pata atâția bani dela Franța, fiindcă de Japonia atât de puternică și atât de bogă primejduiește Franței posesiile din Extremul Germania încă nu dă bani, Anglia și Austria așiderea nu vor voi să-i dea bani Rusiei unii, că Anglia să dea banii, ear' Rusia să tească cametele.

Antăia anulăre.

— Criza. —

— Antăia anulăre. — Articolii contelui Tisza. — Dizolvarea dietei? — Conșiliu de ministri. — Planurile guvernului. —

— Starea țării e ca și a omului bolnă fierbințel: ori-ce judecată sănătoasă necată de visiunile naționale, bolnăraștașice — așa a caracterizat un ministru guvernului actual, *Dukács György*, slav cătră un jurnalist din Viena.

Nonă ni-se pare însă că și ea domnului ministru sunt mai mult decât judecată sănătoasă. Ațătarea maghiare întrece ori-ce margini, asta e vărat, dar urmările acestei ațătări nici pe departe așa grave cum cere impresiei maghiare să le înfățișeze. Lutia de fapt se petrece numai în cotă pressei maghiare. Aceasta însă se numi revoluție jidovească. Fără pagubă'n pielea cuiva. Un lucru însă nu ministrii cari se spărie de prăumbră pot fi chemați să fac'aici ordin, așa se vede, nici generali austriaci.

Antăia ni-

Senzația de căpetenie a zilei de fost *nimicirea hotărării municipiului de pesta, privitor la plățirea benevolă lor*. Ordinul ministrului de interne *Károlyi József* a făcut erii mare senzație în pesta. Se zice că s'au luat pași pentru vocarea unei adunări extra-ordinare a municipiului.

Articolii contelui

Contele Tisza, în continuarea seriei de articole în «Az Ujság» ne dă desemnată sămănătății europene a unei puteri matoșe valea Dunării. Și cea-ce spune despre siunea acestei puteri mari, despre rostul gării în cadrele ei, rost de care s'a pă și Monarchul, convingându-se de identitate de interese a Ungariei maghiare cu diu este însăși negațiunea istorică și la tot negațiunea singurului temei firesc și legitimării acestei formațiuni de stat în Dunării. După filozofarea contelui Tisza, siunea universală a acestei puteri este a solida două state dualiste pe baze naționale.

„Căci numai aceasta poate să dărime visele germane, slave și române. La politica aceasta aderat și Monarhul, după o lungă și grea luptă de convingere a bărbaților de stat maghiari — zice contele Tisza.

„Un singur tovarăș de interes — scrie contele Tisza — avem în munca noastră: dinastia. Într-o vreme, după învățăturile amare ale secolilor ea a și reînnoșit această comunitate de interes. Tronul a înrolat în serviciul cauzei naționale; toată puterea și-o pune la dispoziția cauzei naționale. În consolidarea internă, la munca mare a edificării statului național maghiar, dispunem de toată puterea; tendințele centrifugale nu mai au ce căuta în dreptele tronului; sărbătorirea legilor din 48, scriptul regal care arădădăstă aducerea în țeară a semintelor lui Rákoczy, vestesc sus și tare, că toate se înfăptuiesc în fine și-a înțeles națiunea.”

Și făcând aceste constatări, deși nu nouă pentru noi, dar la tot cazul caracteristice pentru cel mai înalt sfetnic al Coroanei, înfruntă coaliția care vrea să primejduiască această tainică armonie dintre Coroană și Națiune:

„Nu văd, cei ce duc națiunea pe această periculoasă pantă, ce arme puternice dau în luptă tuturor dușmanilor noștri? Ce păcat neierărilor a răspunde acum, treizeci și opt de ani după tranzație cu provocarea aceasta, la toate întrebările acestei guvernări constituționale?”

Și mai departe:
„Am progresat pe toată linia; decurgea munca noastră. Am obținut progrese, și și mai mari am obținut la cale și și se strânge inima când te cugești să am sta azi, dacă națiunea sedusă nu optează pentru progres.”

La restul articolului face responsabilă coaliția că cu pretențiile ei pune în primejdie această «Monarhie», la umbra căreia Ungaria își mănă devenia maghiară.

Dizolvarea Dietei?

Amenințare să fie oare? „Pester Lloyd” vorbește despre dizolvarea Dietei. Eată ce scrie:

„Presupunerea, că provocarea la națiune să se facă prin urina, deocamdată e cu totul volnică. Este un fapt nu legitimează, că guvernul nu ar gândi la dizolvarea Dietei și la eserierea de lege noi; că dizolvarea și alegerile n'ar urma. Parlamentul e prorogat și cu posibilitatea, mai mult, probabilitatea că îndată după ce se va întruni și și fi trimis la alegătorii săi, nu numai că se poate, dar și trebuie calculat.”

Ce s'ar aștepta dela o dizolvare nu știm, amenințare însă vestea e foarte slabă. Nu știm.

Conziliu de ministri.

Îndată după răspunsul comitetului executiv al Coaliției, s'a întrunit consiliul de ministri în Buda, care a conferat mai multe lucruri.

Planurile guvernului.

Un ziar publică din izvor foarte bine informat, că în consiliul de ministri s'au discutat retorziunile ce sunt a se lua față de hotărârile de rezistență a municipiilor. Guvernul întâiu va nimici acestea hotărâri. Apoi ocaziune va da-o hotărârea municipiilor Borsod. Imediat după aceea se vor lua din posturi șefii municipiilor, viceșefii comitatelor. Toate acestea pentru a da o pildă pentru celelalte municipii, cari au decretat încă rezistența.

Din țara răsvrătiților.

— Revoluția rusă —

Intrunirea zemstvourilor. — Soldați împușcați cu miile — Atentate nouă. —

Nu e departe soarta lui Nicolae II de țarul țarului rege Ludovic XVI. Și el se trezi în o bună dimineață, că întreagă țara e în potriua lui.

Reprezentanții stvourilor și orașelor în număr de 284 s'intruniră în casa prințului Dolgorucki subședea lui Heyden, s'au adunat să se sască despre starea țării a bolnavului, ca țara rusească. S'au adunat aici oameni buni, nobili, profesori, avocați, negustori, care vreau să-i spună țarului, că numai dăpoporul rus drepturile firești ale omu poate scoate țara din năcaz.

Nebunul Trepov voit să cerce a opri întrunirea, dar guvernul Kozlov, având înaintea sa pilda înfriată a morții lui Suvalov, a zis, că nu poate face.

Congresul zemstve s'a întrunit. Nu potie mult au venit în sală polițai în sală provocând pe membri să se ducă acasă. S'a făcut larmă mare membrii congresului s'au provocat lătar, care le-a îngăduit ținerea adunării și polițai au trebuit să se depărteze fără nimic decât cu un protocol, ce cuprinde umek, celor ce se sfatuiau.

Cam așa a fost și revoluția franceză. Un pas nebun al căruitoribr e de lipsă, și revoluția legală e gâ.

Poporul întreg e împotriva cărmuitorilor. Foamea e mare; împotriva urgisitului Pobidonoscev s'a făcut în atental, ce n'a răsușit însă, iar Deutris, guvernatorul Finlandei de asemenea a trebuit să vadă marginile morții. Alaltăieri a aruncat cineva o bombă în Helsingfors asupra lui, care nu l-a omorât ci numai l-a rănit.

Oamenii sunt împușcați cu miile. Rezerviștii, ce nu vreau să meargă pe câmpul de războiu li pușcă. În Varșovia au fost împușcați 800 de rezerviști.

Întreaga clădire a împărăției e în flacări. Da-va Nicolae II, poporului său drepturile, ce le cere, ori va ispăși și păcatele strămoșilor?

Lupta pentru constituție.

Patru zeci și șapte de ofițeri executați.

Frankfurt. »Frankfurter Zeitung» capătă din Varșovia vestea următoare:

Guvernatorul de aici a lăsat să fie pușcați azi cei patru zeci și șapte de ofițeri, cari în 10 I. e. au declarat, că nu merg pe câmpul de luptă.

Cea mai mare parte din ofițeri au fost rezerviști. Compania, care trebuia să execute porunca, a denegat serviciul și a svirlit armele. În fine s'au adus Căzaci, cari au împușcat pe ofițeri.

Miliția și marină revoltată.

Varșovia. În regimentul de infanterie din Jekaterinburg, care staționează de prezent în Lodz s'a iscat revoltă. Militarii nu se mai supun, ba au atacat chiar pe un ofițer. Ofițerii s'au apărat cu revolvere și au omorât pe mai mulți răsvrătiți, cari au omorât pe un ofițer și pe mai mulți i-au rănit. Răsvrătiții au fost aruncați în lanțuri.

Varșovia. Azi a sosit transportul militarilor rebeli din Lodz. Un soldat prizonier a fugit. Comandantul patrului a pușcat după el, dar glonțul a nimerit pe un civil, care mort căzu la pământ.

Petersburg. În Kronstadt între matoși s'a iscat răscoală. Rebelii au jăruit multe edificii publice. Miliția trimisă la fața locului a împușcat pe mai mulți oameni.

Netrebnicia jidovilor.

O foie săptămânală din Budapesta («A hét» Săptămâna) a publicat din incidentul invasiunii jidovilor ruși un articol, în care spune, că Ungaria ar câștiga în aceștia un popor cu cultura străbună, cu inclinații revoluționare și că deci nu e nimic, dacă ei nimicesc câte va mit de Rusnaci, ori Români. Deci e bine, că vin acești jidovi ruși aici în țară, fiindcă «inteligenta stricată, dărăpanată, dar gata de ori-ce a Ungariei numai atari, așisderea țării păture o poate nimici».

«Alkotmány» scrie la aceasta următorul comentariu:

„Așa vorbește jidanul, ce mănăcă până ungurească, care monopolizează patriotismul și mântuirea patriei, în limba maghiară în Ungaria. Nu dorește altceva, decât ca măturătura asta de popor să piară și locul să-i ia jidovul rus cu cultura străbună. În loc de suman căpătăm cisme găurite, în loc de zăbuu caftan, în loc de mustăți paies. Asta va fi cultura străbună în locul culturii opincărești a Rusnaciului și Românului.”

Ș'apoi continuă:

„Acum vin ei și isprăvesc cu noi. Iată judecata din urmă. Sună trimbițele lui Jojua și praf se face inteligența, poporul de aici la răsunetul ierihonic. Sylock, Disraeli! De ce nu trăiți, că să auziți imnul vrednic de voi al celor de cu voi un sânge. Tu, cel dintâi ai spus, că averea trebuie luată dela Antonio și să fie a ta comoara, chiar dacă Iessica ar zăcea moartă înaintea ta. Numai pe ea să fie aurul, diamantul. Tu, mare englez pripășit în Anglia de prin Veneția ai zis că numai, rassa ta are spirit, morală, voință. Mesia din Lipótváros (suburbii al Budapestei) propovăduiește, că și trupul, forța, puterea fizică e a voastră. Ne nimiciți pe noi creștinii și Ungurii spiritualicește, moralicește și trupește. Voi, jidanii poloni cu paies! Moise. De aceea strânge la sîn pe frații lor ruși și-i ascunde prin diferitele locuri ale țării, de aceea își bănuiește rău, că în fine se vor executa legile din 1903 privitoare la poliția de graniță și imigrare...”

„Cinstiți oameni jidanii! Vă zic oameni, fiindcă umblați cu două picioare și n'aveți pene... Fortăreața voastră e clădită din hârtie și gunoi, a noastră din granit. Și puteți fi liniștiți, că granitul e mai tare, decât gunoiul și hârtie. Dacă cu ori-ce preț voiți să ne ciocnim și aici, cum v'ați ciocnit în Rusia, să ne ciocnim dar'. Dacă voi ca niște slugi necredincioase atentați la viața noastră, ne ridicăm și noi ghioaga cea cu șapte aripi. Și chiar de ne luptăm în haine sdrăntoase, cu arme ruginoase și cu condei înmoiat în sânge, dar oare-cum gătam și cu voi. De aceea decl: Mai încet Kohnilor!

Te miră, ca și-a venit în fire batâr una din foile maghiare!?

Didactice.

In chestie școlară.

Spre a se satisface obligamentului d'a se propune în școale după receririle ortografiei mai noi a Academiei române din București, este de urgență retipărirea cu aceeași ortografie, a tuturor manualelor de lipsă, fără de cari manuale toată stăruința învățătorului ar fi zădarnică și n'ar duce la scopul dorit.

Se pune la dispoziție prin aceasta la toți școlarii, dar cu deosebire la cei începători, cari n'au încă capabilitatea d'a-și coriga înșiși textul bucăților de cetire, cu aceeași ortografie.

În speranță, că aceasta întrunește consimțământul și a fraților colegi, imi e-prim și în numele lor dorința, ca în conspectul manualelor concese pentru anul școlar viitor 1905/6, Ven. Consistor să binevoască a stabili numai de acele cu ortografia mai sus numită.

Timișoara-Elisabetin, 19 Iuliu n. 1905.

Petru Mușiu.
inv.

Cătră on. abonenti.

De ani de zile muncim și ne jertfim pentru binele obștei românești. Că a fost lipsă de acest ziar, dovadă e, că dela noi s'a pornit binefacătoarea mișcare de redșteptare politică, ce e botezată sub numele curentul activist.

Am intrat în al doilea semestru al acestui an. Se întâmplă atâtea lucruri în țară și în afară, încât fiecă Román trebuie să știe, ce se petrece în deosebi la noi, în țară, unde astăzi se pregătesc zile nouă pentru Ungaria.

Aboneze deci fiecă Román foaia noastră, iar vechii abonenti sunt rugați să trimită contul abonamentului, ca să nu li-se sisteze trimiterea foaiei.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 21 Iulie 1905.

— **Certificate de călătorie cu favor la adunarea generală din Giula.** Avizăm pe cei interesați, că certificatele de călătorie pe linia statului le-am primit azi în 20 Iulie. Ne mai având timp a le espedui membrilor, le voi împărți la gara din Arad, Sâmbătă cu ocaziunea plecării la Giula.

Moldovan,
vice-președinte.

— **Denumiri de juzi.** Ministeriul de justiție a numit subjude la judecătoria cercuală din Șiria pe Milan *Povolni*, fost notar la tribunalul din Biserica-albă. — În Sânniclausal-mare jude cercual a fost numit Lükö László, iar pentru Hodșag *Pap József*.

— **Sahul Persiei în Paris.** Sâmbăta trecută șahul Persiei a sosit la Paris.

— **Un tinăr nenorocit.** Am anunțat și noi, că zilele trecute trei țărani au dat de un tinăr nenorocit zdrențuit, sângerat și cu privirea rătăcită hoinărind pe marginea unei păduri în apropierea orașului unguresc Baja. Țăranii au recunoscut îndată, că trebuie să fie vre'un nebun, care a scăpat de undeva. L-au ademenit cu frumosul

la dans și l-au dus în oraș la poliție. Aci s'a dovedit, căhorocitul tinăr, care într-o clipă era trist, în aceea'n ris, în alta era furibund, este fiul foa președinte al dietei, Percezel Dezső. Tinărcare înainte cu câți-va ani îndreptăția la celei frumoase speranțe, era foarte cult și instruit un an de când a căzut în nebunie, a devenit totul apatic și la casa părinților în Bonyhăsi petrecea sub mare pază nenorocita viață. nte cu patru zile, într'un moment de nepază fugit de acasă și două zile și două nopți, nencat, nebăut a rătăcit, hoinărit. Hainele-i erincărcate de praf, corpul tot mușcat de țanțar sângerat de pe vestminte era de acolo, că i sticla dela ceasornic și-a serijelat mâinile înarea aceasta l-au întâlnit în jurul orașului Iaja, se'nțelege, nenorocitul tinăr nu știa spune, le ca fugit de acasă, unde voia să meargă și de a încercat să se sinucidă. Nenorocitul tinăr, care a fost odată internat și în Lipótmezi, decamdată a fost dus în spitalul din Baja, până a familia, care ziua noaptea-l căutase, nu va facevre-o dispozițiune.

— **Ploaie.** Ceal s'a îndurat. După căldurile mari, ce au fostndelungată vreme, Mercuri după amiază a putu bea ceva apă pământul. Și de ținea ploaia năf mult, era și mai bine.

— **Clironomul Danilo împotriva Rusiei.** Ce s'a întâmplat în Cetinje de bună seamă nu-i place Rusiei. În ziua nefericitei înfrângerii rusești dela Ciusima s'a inaugurat edificiul monopolului de tutun din Podgorița.

Consulul rus ar fi voit să se amâne sârbarea, ori cel puțin, ca cele două batalioane din Cetinje, cari sunt ținute cu bani rusești să nu ia parte. Dar' clironomul troybului Danilo s'a opus. ba a și ținut o vorbă japonezi. În timpul acesta principele Nichiță nu era adecă acasă, ci călătorea prin Germania.

Danilo nu a lăsat nici să se fie slujbă dumnezească în biserică pentru sulletele Rusilor căzuți în bătălia dela Ciusima.

— **Din viața pescarilor dela Scărișoara.** O foaie maghiară a primit din Câmpeni știrea, că

peste niște slujbași ai statului, mare pacoste a dat în preajma comunei Scărișoara.

Judele cercual *Pákozdly István*, forestierul *Sebök Ernő* împreună cu scriitorul *Lágy Gábor* s'au dus în Scărișoara, ca să se uite la niște locuri.

Pe drum au aflat pe niște Románi, cari pescuiau în Ariș fără să aibă țidulă. Judele le-a cerut să arate țidula, atunci trei au tulit-o la fugă, pe unul însă l-au prins. Ceilalți trei apoi au răscolit pe toți ceilalți oameni, cari se aflau în pădure și aceștia de sus au început a arunca bolovanii asupra judecătorului și celorlalți, cari înaintau îngusta cărare a muntelui. Cu greu s'a întors pe poteci neumblate judecătorul cu scriitorul tot la Câmpeni, dar forestierul *Sebök* nu s'a putut întoarce, ci a tulit-o cătră Scărișoara, de unde până azi nu s'a mai întors.

La înștiințarea judeului cercual patru jandarmi caută acum pe *Sebök* și pe făptuitorii săi.

Nu știm întru cât e adevărată știrea adusă de foaia maghiară și ar fi de dor ca vr'un prieten de acolo să ne scrie ce s'a întâmplat.

— **A desertat din cetatea arădană.** Măcuri dimineața a fugit din fortăreața de la Arad soldatul de rând *Popovici*. S'a telegrafat în treaga țară să fie prins.

— **Avere perdută în cărți.** Advocatul linez *Richard Löwy* cu diferite speculațiuni joc de cărți și-a pierdut întreagă averea, ba a făcut și datorie de un milion de marci. Numai acum câte-va săptămâni s'a însurat și a și păpat nevesti-sil întreagă zestrea. — A o telegramă spune, că în Karlsbad s'a împușcat un om.

— **Secretul.** În Paris a înebunit foarte cunoscut milionar, *Antonio Bruns*. Viața lui nu o știe nimeni. Părinții i-au lăsat o avere de un milion de marci, cari acum de ani s'au despărțit unul de altul. Pe despărțiri până azi nimeni nu o știe. Și-a dat fiul deja, când era numai de doi ani, într'un institut de creștere din America și apoi s'a dus în America de nord, iar acum mă-sa trăește și acum în un oraș din America sudică.

Când a implinit copilul douăzeci patru de ani, tată-său i-a scris o scrisoare în care-i spune, că banii îi va da dintr'un sug, dar îl oprește de a-l visita vr'odată.

Tinărul a cheltuit foarte mult, să

Ce ne trebuie? *)

Apropiati-vă, iubii frați plugari incoace, căci eu voi frații mei vreau să stau de vorbă vre o câteva clipe. Dragostea mea cătră voi, dorul meu de a vă vedea pe voi, cât mai cu grabă îndestulii și fericiți, m'a adus aici frații mei. „N'am nici aur, nici argint“, căci de-aș avea, credeți-mă, bucuros l'aș împărți cu voi, dar' eu drag am venit la voi să vă dau, din ce mi-a dat D-zeu, să vă dau unele învățături bune și de folos, să vă dau unele povețe, pe cari, dacă le veți implini, așa cum eu vă sfătuiesc — de bună seamă traiul vostru vi-se va mai ușura, viața vă va fi mai tihnită, mai fără grijă, mai fără lipse și năcazură.

Să nu gândiți voi, iubii frați, că doară eu aș fi străin de voi. Doamne ferește! Tată meu a purtat și el îmbrăcăminte aceea frumoasă românească, ce o purtați și voi. Și el a purtat suman, cioareci, cojoc, opinci și haine țesute de mâinile mamei mele; car' mama — fie ertată — pare că și acum o văd, arare-ori numai purta zadie din duchian, ci veclnic o vedeai tot cu zadie țesută de mâinile ei. Și îi stetea bine, căci, doamne, trainic și frumos e portul nostru românesc. Vestea de frumsetea portului nostru, — de mult a trecut peste mări și țări și doamne mare, ba chiar și crăese, așa s'au îndrăgostit de el, de nici nu s'au putut odihni, până-ce n'au avut și ele măcar un rând-două din frumosul nostru port. Să nu ne lăsăm deci, iubii frați,

*) Disertațiune ertată la adunarea generală a desp. Beiuș al Asociațiunii.

odată cu capul de frumosul nostru port, căci vechiturile, ce de o vreme incoace ne a împreștăat portul, nu se potrivesc cu noi și cu portul nostru, dar' apoi sunt și scumpe și se prăpădesc, cum nici cu gândul nu gândești.

Am zis, că nu-s străin de voi. Dar' apoi nu numai eu nu-s străin de voi, dar' nici toți acești cinstiți domni, căți îi vedeți aici, nu-s străini nici unul de voi. Și pe dansii, ca și pe mine dorul de voi și dragostea cătră voi ne-a adus aici. Și ei au venit să vă vadă, ce faceți — cum trăiți și să vă dea și ei sfaturi înțelepte, sfaturi bune, — și să vă propovăduiască, ca să apucați pe calea cea bună, pe aceea cale, care nu ne duce în păcate și la fărâdelegi, ci ne duce la bine și la îndestulare.

Sunt, iubii frați! mai bine de 40 de ani, de când anumiți oameni, trimiși dela dumnezeu, buni și cu dragoste mare cătră poporul, care nu știe carte, au hotărât, ca ei împreună — adecă mai mulți la oaltă, ear' dacă vor muri ei — cum adecă moare tot omul ce s'a născut în lume — apoi alți oameni, ce vor urma după ei, earăși mai mulți la o laltă să aibă grijă de acel popor fără de carte, să-l învețe, să-l povățuească, să-l ferească de rău și să-i arate calea cea bună. Ei au văzut, că poporul nostru pe acele vremuri, dar' durere și în ziua de astăzi, nu are aceea, de ce fiecare om din lume, are mai mare lipsă, adecă nu are lumină, nu are învățatură, — și de bună voia lor s'au hotărât netrebuindu-le dela nimenea nici o plată — să dea învățatura de lipsă, celor-ce nu o au.

Bunul D-zeu a voit, iubii frați, că mai toți acei prea buni și prea vrednici bărbați, cari de bună voia lor s'au hotărât să grijească de lumi-

narea poporului nostru — să treacă din lume la o viață mai fericită și noi să urmăm locul lor. Noi suntem chemați acum să facem și nim aceea, ce au hotărât înaintașii noștri, și să chilitim de astă-dată eu trebuie să implinesc hotărâre sfântă a lor, eu trebuie să vă dau vețe, eu trebuie să vă dau învățături.

Avem noi fraților! o zicală, care zice: „Al carte ai parte, n'ai carte n'ai parte“, eară altă zicală, care glăsuiește așa: „Lumina ză-te și vei fi, voește și vei putea“. Adecă, vreți să ai ceva la bătrânețele tale, iubiește pruncie învățatura, căci aceea îți arată țidul, cum poți câștiga și apoi dacă știi să earăși cartea și învățatura te povățuește să minte, să cruți, ce ai câștigat, adecă să fi penit în toate și să nu dai cu graba și pe cruri, de cari nu ai lipsă, câștigul tău. Mai nu trece ceas, ba aș putea zice zi, că trece clipă, în care să nu auzim noi pe orii pe altul dintre frații noștri plângându-se, am ajuns zile grele, că lumea e rea, că nu cum și nu știu ce, dar' destul, că tot ce e găm într'o vară, dăm în curând și colea și nici nu s'a început bine iarna, nu mai rămânem în trezim cu nimica.

Apoi da, fraților! și eu zic, că lumea acum nu e tocmai așa ca cea de demult. S'a îngreunat traiul, s'au mai înmulțit oamenii, mai schimbat firea oamenilor și lipsele lor, un cuvânt zis s'a mai schimbat lumea. Și tot mult ar fi trebuit să băgăm de seamă, că în se schimbă, că merge înainte și ar fi trebuit mergem și noi cu lumea și cu nici un preț ne lăsăm de ea. Știu eu bine, că auzind voi vorbă mea, vă întrebați între voi, ce să fi făcut

plut de datorit, pe cari nu le-a mai putut plăti. A mers la tată-său, să i ceară bani. Să-l primească, nu a voit tată-său, banii însă i-a trimis. Și asta o făcea tinărul an de an. Dar dorul de a-și vedea tata a crescut în el tot mai mult.

Intr'aceea tată-său muri. Lângă sicriu a întâlnit cu mamă-sa, s'au îmbrățișat. A voit să afle dela mamă-sa taina nașterii sale, iar când nici aceasta nu a voit să spună nimic, mâniaș a plecat către Europa.

De atunci încolo dorul de a ști taina aceasta l-a stăpânit mai cu tărie. Numai cu deslegarea lucrului acesta se ocupa.

Zilele trecute a înnebunit. Mamă-sa a fost chemată telegrafice la Paris, unde a și revenit, iar medicul i-au spus mamei, că tată-său numai așa se face bine, dacă-i deslușește, ce cere.

Femeea a cerut două zile, ca să se gândescă. Toată lumea așteaptă cu nerăbdare deslegarea acestui necunoscut.

— **Polițai rus omorât.** Se scrie din Varșovia, că polițistul *Bolembowski*, a fost omorât cu revolverul.

— **Grevă în Chișineu.** Se scrie din Chișineu, că lemnarii și muncitorii de pășănt, cari lucră la podul de fer s'au pus în grevă. Acum lucră numai lucrătorii italo-români.

— **Mare furt în catedrala din Milano.** Se scrie din Milano, că făptuitorii necunoscuți au furat coroana de aur de pe chipul maicii Preceștii de pe mână podoabele de aur. Prețul obiectelor furate e trei-zeci de mii de lire.

— **Urmasul lui Nothnagel.** Catedra rămasă vacantă în urma morții învățatului Nothnagel din Viena, o va ocupa *Dr. Krauss*, profesor din Viena, de origine din Austria.

— **Moarte pentru un crucer.** În strada Kereș din Budapesta două fetițe s'au născut pentru un crucer: una a murit, iar cealaltă trage de moarte.

Fetița de 12 ani Ileana și Margareta de cinci ani ale lui Kálmán László se jucau în curte. Intr'aceea un crucer le-a căzut în pivniță, unde au grăbit amândouă să-l găsească. La lumina

unui chibrit l'auășit. Chibritul aruncat apoi ajunsese în un beu benzin. N'au apucat să facă câți va pășintreagă pivnița era în flăcări. Benzina a odat. S'au aprins și hainele celor două fetișă să le sară în ajutor părinții și vecinii cele orau foarte rău arse Margareta în sevreme a și murit, iar cealaltă acum trage moarte.

Ba era să arindă întreaga casă. Pompierii numai cu re greutate au putut stinge focul.

— **A murisificatorul pribeag.** Un om îndrăgostit în versă lui, cari sunau din coadă era *Haçafi Veraianos*. A cutreerat toată țara, vecinic era încurat de eiarde de copil ștengari, cari își băle joc de nebunia celui ce credea, că fericirea e ca cineva, copilul neștiutor să se minuneze cel, că știe tielui câte-va vorbe, care sună din co.

Copii au peit și această bucurie. Nu va mai fi nimeni, ca să pomeniască poeziile lui *Véray*, țigan pribeag al poeziei.

— **Câștigul: o sută de mii de coroane.** *Chelnerul Fechte* din o cafenea budapestană a câștigat la tragea lozurilor Elisabeta 100,000 coroane. La îndenul nevastei, pe care o iubea până la nebnie, i-apus în o bancă pe numele ei. Fericirea ei era deci foarte mare dar nu și a nevastei sae, care mai bucuros ar fi voit să trăiască cu dăguțu-său.

— **Ce a făcut nevasta?**
A scos bani din bancă și a fugit cu iubitul ei departe poate, iar chelnerul nu știe acum, de ce să- pară mai tare rău, de mult iubita nevastă, oi de banii cei mulți.

— **Convocare.** Toți acei învățatori, cari au absolvat pedagogul din Arad în anul 1894 — prin aceasta sun convocați la convenirea colegială, ce se va ținea în Arad (școala inv. I. Moldovan), la 6/19 August (Schimbarea la față) a. e. Convenirea e deșptă pe orele 8 a. m. Despre luarea la cunoștință, rog pe fie-care frate coleg să mă avizeze pentru orientare prin o cartă postală. *Nodab*, la 3/16 Iuliu 1905. *Demetriu Boariu*, inv. ort-român.

— **Știri și știri.** E de tot în țară ei întâmplarea, ce pe larg o știe povesti *Lorenz Gyula*, slujbaș în o fabrică din Budapesta.

El adevăc zilele trecute, când într'o seară a mers acasă, nevastă-sa îi fugise de acasă. A aflat pe masă o epistolă, în care socru-său îi aducea la cunoștință, că fata lui nu mai vrea să trăiască cu el, de aceea o duce acasă. *Lorenz* a și înștiințat poliția despre aceasta. — *Lorenz* a mai spus, cum socru-său dela început s'a îm-

potrivit căsătoriei ficei sale, cum el, ca administrator pe moșiile lui *Réti*, socru-său, a fugit cu fata la Budapesta. Fata îl iubia adevăc pe *Lorenz*, dar tată-său ar fi voit cu ori-ce pret, ca să se căsătorească cu un baron săracit.

De doi ani trăiau fericiți. În timpul din urmă soția-sa a primit o mulțime de scrisori anonime, în care i-se aducea la cunoștință, că bărbatu-său o înșelă. Femeea s'a mâniat așa de tare, că i-a scris tată-sau se vină s'o ducă acasă, ceea-ce s'a și întâmplat.

Poliția a pornit deci cercetare. A doua zi însă s'a dus *Lorenz* din nou la poliție și a spus, că i-s'a reîntors nevasta, care ajunsă acasă afla, că epistolele acelea nesubscrise i-le trimitea tată-sau și că ea ar trebui să devină soția vechiului baron.

— **Mină de marmoră la Arpaș.** În hotarul comunei Arpaș (com. Făgăraș) s'a aflat o mină de marmoră, care conține cea mai bună marmoră „carrara statuaria” și „bianco pain”. Un metru cubic din astfel de marmoră prețuește până la 1000 florinți. O astfel de marmoră — precum se afirmă — nu se mai află nicăiri în lume și numai cu marmoră veche egiptică se mai poate asemăna în privința frumsetei și perfecțiunii. Teritoriul minei e al statului și e dat în arândă societății miniere *Pauly & Comp.* din Sibiu, la care societate aparțin și mulți Români din România.

— **Anunț.** Recomandăm cu căldură atelierul de tâmplărie, sculptorie și strungărie al firmei *Ion Colirlă și fiul* din Oravița, în care se confecționează temple, strane, jeturi, chivoturi, răpizi și tot felul de utenziilii bisericesti cu prețuri moderate și pe lângă garanță desăvârșită.

— **x Spre știre.** Cu deosebită stimă rog pe stimatul public urban și rural să binevoiască a se convinge personal, că *anunțurile ce le-am dat prin foile locale nu-s reclame ordinare*, ci residă pe fapte, că în atelierul meu special de giuvaerice, ce întrece ori-ce concurență, fiind pus sub conducerea mea personală să pregătesc respective transformă, repară ori-ce lucrări, ce cad în branșa aceasta foarte frumos și ieftin. Magazinul mie admirabil asortat cu giuvaerice cu briliant de aur, argint. Se pot obține și serviciu pentru masă de argint cu prețuri foarte ieftine pe lângă un serviciu prompt. Telefon urban și comitatens 439. Cu deosebită stimă: *Wemberger Ferencz*, giuvaeriu, Arad (Központi szálloda).

— **In fie-ce zi se poate căpăta bere proaspetă de Schwehat și mîncări admirabile în restaurantul lui *Kovats și Novotny*.**

— **cu să fim mers noi asemenea cu lumea?** Eu, ca astfel de gânduri se bat în inimile noastre la auzul vorbelor mele.

Apoi, fraților! am zis că lumea merge în cămăre, că lumea s'a schimbat, ear' lumea așa merge înainte, că din ce astăzi, mâne e tot mai răvătă, tot mai pricepută, ear' acei oameni cari au apucat mai de grabă la carte și la învățare, apoi aceia fie că au fost și sunt plugari, și căpăstiri ori ori-ce altceva, ei au priceput și la început să lucre lucrurile cele mai gingașe, dar apoi odată și cele pentru-cari au primit și primesc cele mai bune plăți, ear' lucrurile cele mai bune ce se lucră cu osu cum ziceți voi și cele pentru cari se plătește mai puțin, le-au lăsat și lasă în grija oamenilor fără carte, fără învățare.

Noi Români, mai cu seamă cei de prin țările acestea, am rămas și rămânem tot mai apoi de lume, pentru că nu punem nici un preț pe carte sau pe învățatură, ba de o vreme începe ne-au pus păcatele noastre — că nu voi să ne mai bine — de nu dăm nimic nici pe maica biserică, pe casa lui D-zeu sfântul. „Cei-ce urăsc biserică, — zic sfințele noastre cântări bisericesti, — dela Domnul se vor rușina, că precum earba de câmp așa se vor usca”. Și apoi să ne minunăm că ne merge rău? Auziți acum cu urechile noastre, ce pedeapsă vine asupra celor-ce urăsc biserică. Și nici nu e mirare, căci Doamne! câte daruri, câte bunătăți revarsă asupra noastră biserică, ear' noi în loc să ne luăm prunții noștri de mână și în fiecare Duminecă și în sărbătoare să mergem la biserică și să ascultăm de slujbă și acolo în casa lui D-zeu să-l înălțăm Lui mulțămite și laude, pentru-că se îndură de noi și ne dă sănătate, putere și cu o vorbă zis tot

aceea-ce ne trebuie, — noi pe aceea vreme apucăm pe altă cale, apucăm la birt, bată-l păcatele. Eară D-zeu văzând, că noi încunjurăm casa lui cea sfântă, ne părăsește și pe noi.

Și rău, mare rău facem noi, că nu umblăm pe căile, pe cari au umblat moșii și strămoșii noștri. Aceia iubeau pe D-zeu și sfânta biserică mai mult, decât chiar lumina ochilor lor. Și le mergea bine, fraților! — nu duceau atâtea lipse nu aveau atâtea năcazuri, câte lipse ducem noi și câte năcazuri ne copleşec pe noi. Și nu duceau lipse pentru-că erau creștini adevărați și D-zeu în tot locul și întotdeauna era cu ei, ear' unde e D-zeu să țineți minte frații mei, că de acolo fuge toată lipsa, fug durerile și tot felul de năcazuri.

Și oare noi, cei-ce suntem acum în lume, de ce ne ținem mai cuminiți decât părinții, decât moșii și strămoșii noștri, când aceea aveau mai multă inimă decât noi, când mulți dintre ei purtau în creierii lor cu mult mai multă pricepere decât avem în ziua de astăzi unii dintre noi? Pentru-ce oare noi nu ținem cu așa tărie, cu așa sfințenie datorințele noastre creștinești, așa cum le-au ținut părinții, moșii și strămoșii noștri. Apoi ascultați-mă iubiți frați! că v'o spun. Pentru-că ne ținem mai cuminiți și aievea suntem mai nepricepuți, de cum au fost ei, apoi pentru-că nu avem să ținem samă de multe binefaceri, ce le revocă D-zeu cu belșug asupra noastră și prin urmare suntem nebăgători de seamă și prea increzuți în puterile noastre.

Cu adevărat iubiți frați! mari sunt darurile ce le primim dela D-zeu prin ajutorul sfintei biserică. Și ele se revocă și asupra sufletului și asupra trupului nostru. Indată ce se naște omul

în lume sf. biserică îl primește în brațele sale și îl împărtășește cu taina sfântului botez, prin care nou născutul dobândește iertarea păcatelor, și se face părtaș de darurile Mântuitorului Christos. Omul — lut cum e — prin botez se face una cu D-zeu. Vedeți de ce dar mare îl învrednicește sf. biserică pe om? După-ce noul născut crește mare și în lume umblând greșește greu înaintea lui D-zeu și în urma greșelii și a păcatului, sufletul seu ajunge a fi neliniștit, ear' truște n'are somn, n'are odihnă nici ziua nici noaptea — ci pare, că o putere necurată îl gonește pururea — earăși sf. biserică prin sfânta spovedanie îl împacă cu D-zeu. Și omul deslegat și curățit de păcat prin sf. biserică, își primește din nou liniștea sufletului. Apoi când cineva e cuprins de neputințe, e cuprins de dureri sufletești și truștești tot sf. biserică și rugăciunile sale îi alină durerile și-i câștigă iertare de păcate. Când ajunge omul la adânci bătrânețe și când e pe patul de moarte, biserică prin preoții săi îl mângăie, îl îmbărbătează și tot preotul este acela, care pe fiecare om — fie bogat fie sărac — îl petrece până la locul cel de odihnă.

(Sfârșitul va urma.)

H A Z.

Intre doi filosofi.

— De sigur, dragă Eremio, când vei muri o să fii transformat prin opera naturei într'un bou sau într'un porc.

— Și tu într'un om, pentru-că porc ai fost până-acum.

Atragem atențiunea cetitorilor nostri asupra atelierului de tot felul de mașini agricole al dlui F. Maxim I. Vulcu din Arad. Fabrica dlui Vulcu este unică în felul său la noi Români. Om harnic, priceput și diligent, care a învățat grin Germania și America, dl Vulcu are de gând să răspândească între Români cele mai moderne mașini cucerite de știința tehnică de azi. Nici un Român să nu vie în Arad fără a-l cerceta fabrica.

Cronică judiciară.

§ Hot de 76 ani, mare dușman al buzunarelor. Kovács József fusese spaimă pentru buzunarele oamenilor, ce au parale. Multe buzunare au rămas goale din pricina lui. Poliția îl căuta de mult să stea de vorbă cu el, în sfârșit l-au și prins în M.-Radna, iar tribunalul reg. din Arad l-a osândit la șase luni temniță.

§ Tovarășii de drum. Terzin Gyóka, mare negustor de porci călătoria dela Seghedin spre Budapesta. Pe tren ședea lângă un țaran bine făcut, care pe drum și-a scos punga, a numărat din ea 30 bucăți de hârtii de câte-o mie.

Ce i-a trăsnet prin minte lui Terzin? Când a ajuns la Budapesta, a fugit numai decât la polițaiul, ce era de slujbă la gară și i-a spus, că i-a perit punga cu 30,000 cor., și cum pe cutare țaran îl bănuiește.

Poliția a și pus mâna pe teran, care a fost dus să fie ascultat. S'au și aflat banii la el dar erau bani falși.

La început a tăgăduit că el i-ar fi furat: după ce însă se adevăra, că-s falși banii a zis că i-a furat, crezând, că pentru furt va căpăta mai puțină pedeapsă, decât pentru falsificare de bani.

În mare încurcătură a ajuns Terzin, care în sfârșit a spus, că nu-i a lui punga.

Poliția îi ține pe amândoi prinși și cercetează treaba mai departe.

Invitări și petreceri.

Concertul absolvenților de teologie din Arad la Șiria.

— Raport special. —

În ziua de 29 v. Șiria a sărbătorit pe bătrânul Săn-Petru, în mod mai deosebit ca în alți ani.

Tinerii absolvenți ai teologiei din Arad, au desfășurat adecă în aceasta zi steagul culturii inimii, prin aranjarea unui concert cu program frumos, după care a urmat firește dansul până în d'albele zori...

Optimist dela fire, dăruit de mâna cea bogată a lui Dumnezeu numai cu ochi, ce vad senin și când e nor, — nu cercetez bună-oară, pentru ce n'am văzut la Șiria pe toți absolvenții de teologie, ci numai o parte mică, dar voinică...

La ce mi-aș frământa mai departe sărmana inimoară, cu căutarea de nod în papură, bună oară, ce s'a petrecut între clișeele vieții sociale române din Șiria, de mi-s'a părut prea puțin fi de al lui Traian la acest concert!

Și — ferească-mă bunul și înduratul Dumnezeu — să mă pun să scociorăsc suspinul... buzunarelor sărmanilor teologi absoluți și de carte și de parale, ca să explic de pildă, logaritmii pungei lor, că lumea asta, mă rog, ar bucina cu trimbița lui Lehel, că sărman de mine umblu după pacoste și gâlceavă!

Dacă le-o trebuie manifestatie culturală, dacă în loc de pită ei mănâncă idealism și beau nectar din hore în loc de vin dela Șiria, n'au decât să privească cu un dispreț de-asemeni „ideal“, la punga ofilită...

Programa alcătuită din 5 puncte alese, a fost executată perfect, spre mulțumirea și încântarea tuturor.

Cântările bisericice: dlui Trifon Lugojan, profesor de mu la seminarul din Arad, au fost executate un sentiment de evlavie, de și-se pare, ești chiar la slujba Dumnezeiască în cutarenică ortodoxă...

Piese: „A-7“ de Neuberger; „Pum, pum“, de Lachner; „Manc'odată“, de Wachmann, de asemenea au ut mult, având în vedere bogăția de artă și execuția executării, iar „Ilustrațiunea române“ de C. R. Karrasz, executată la pian de tara Tulia Bogdan, ne-a transpus într'o stăruie înălțătoare. Piesa jucată de-a rost, a dovedit nu numai priceperea tehnică, ci și aies diligența și dragostea pentru music Caldura, cu care D-șoara Bogdan a executat, ne-a scos în relief înclinarea-i artistică, că nu se putea să n'auzim, la finea piesei, plause frenetice, și recercarea atât de insistă de a ne delecta auzindu-o încă odată. Pe natural, că și după repetirea părții ultime a „Ilustrațiunei Române“, aplausele binemeritate n'au par' că să înceteze.

Cântările populare aldlui Trifon Lugojan și anume: „Calea mândre“, „Cu capul de cărâmidă“, „Vrei nu vrei“, „Fă-mă Doamne“, „Bate doba“, foarte dăgă ca text, admirabile ca artă românească, îi făcu impresia, că sta într'o vale adâncă, ear pe-ariul muntelui apropiat, cântă de însărte, tânându-și turma la stână, păcurarul îndrăgii...

Atâta poezie, o artă atât de plastică, o execu-tare așa inteligentă, lucru fiesc, că a fost răsplătită cu aplause...

Nu mai puțin reșit a fost și concertul: „Proba de Chor“, de R. Henze.

Acompaniamentul la pian, dragut și inteligent, a contribuit mult la succesul piesei. D-șoara Bogdan și-a achitat perfect rolul și în „Proba de Chor“.

Lumea electricizată de framșetele artei, nici n'a simțit — deși toți aveau programa în mână, — că „Proba de Chor“ încheie prestațiunile tinerimii, și că urmează dansul. — Tinerii pot fi multumii, se pot desfrăta de succesul moral.

Locul teologilor se ocupă de lautarul din Pâncota, bina îndată se norează de noi artiști, ear seninul în sufletele tinerilor creste, dansul îi transportă în paradis!

Deși la concert și baiuri, de domni nu se prea face pomenire, totuși — imi permit să fac o mică schimbare în felul rapoartelor din trecut.

Tocmai la începutul programei, — când toți eram cu atenția încordată la executarea piesei „Sfânt“, — auzim strigate de „să trăiască!“

Cine-i? Ce-i? șoptesc toți. Vine pe aripile vântului un nume: e aci deputatul nostru Dr. Ștefan C. Pop.

Am mai observat printre oaspeți pe P. O. D. referent bisericesc Georgiu Popovici, fostul protopop al Șiriei.

Am notat, de asemenea, pe P. O. D. protopop actual al Șiriei M. Lucuța.

Preoți au fost în număr respectabil. Încheiu cu galeria doamnelor, pentru a-mi arăta întreagă recunoștința față de mamele române, cari nu ignonează acest modest debut intelectual al tinerilor nostri.

Din cât mi-am putut însemna, dau aici lista doamnelor și domnișoarelor cari au luat parte:

Dame: Popovici (Arad), Lucuța (Șiria), Dr. Hotăran (Șiria), Muntean (Cherechiu), Bogdan (Șiria), Popovici (F.-Vârșand), Monția (Gurba), Țaran (Totvărădia), Crișan (Seleuș), Mihut (Sintea), Em. Popovici (Sintea), Morariu (Măderat), Mircu (Totvărădia), Muscan (Nădab), Cure (Covăsinț), Popescu (Covăsinț), Musca (Comlăuș), I. Popa (Ternova), Lazar (Șiria), Dr. Kocsis (Șiria), Lara, Nișca, Terebenț (Galșa), Păscuți (Șiria), Magyar (Galșa), Olariu (Arad), Nonu (Nădab), Boariu (Nădab), Doboș (Șiria), Balint (Sintea), Halmăgian (Măderat).

D-ze: Florica și Zena Popovici (Arad), Aurora Monția (Gurba), Veturia Popovici (F.-Vârșand), Hortensia, Tulia și Lucia Bogdan (Șiria), Gabriel Teran (Totvărădia), Getta Dr. Hodoș (Blaj), Maria Crișan (Seleuș), Elena Faur (Șiria), Georgiu Popp (Pociovești), Livia Muscan (Nădab), Popuța (Beiuș), Cornelia Cure (Covăsinț), Cornelia și Mărioara Musca (Comlăuș), Veturia Balint (Sintea), Mărioara Tamaș (Sintea), Cornelia Bogdan (Agriș), Veturia Laza (Galșa), Antonia Bogdan în costum național, Eleonora Ivescu (Șimand), N. Cismașiu (Gurba), Nișca (Galșa), Ana și Sofia Bardan (Sintea), Sidoniu Nonu (Nădab), iar altele, eventual, al căror nume imi scapă, rog să fie cu indulgență pentru-că un sărman raportor n'are darul să cunoască toată lumea din cele patru părți etc. etc.

Una totuși îndrăznesc s-o spu verde și mănește, că în Șiria la un concert arat de teologi români ortodoxi nu vezi numai cuconiță în costum, și aceea fetița unui sărman dascăl de pe sate, — Antonia Bogoiu; — nu vezi decât 3-4 uneri îmbrăcați în hal românești naționale, e un semn de indiferență dacă nu de decadință în cele naționale.

De nu era aceasta aparițiune tristă, ce va trebui cu alt prilej reparată, — petrecere se putea socoti, din punct de vedere cultural-moral — de succesă, iar tinerimea teologilor merită dragoste și cinste frățească.

Raportor

— Tinerimea studioasă din Poiana-Sibului va aranja o petrecere de vară în 23 Iulie a. c. în pădurea „Staule“.

Modistărie română

An onoare a atrage atențiunea damelor mâne din loc și provincie asupra

Atelierului de modă

ce l'am deschis în strada Déak-Ferencz Nr. 1 care pun la dispoziția damelor române marea varietate de modele și deosebit de frumoase copile cu prețuri foarte modeste.

Primește și servește prompt și ieftin transformări și decorări a tot felul de pălării de vară pentru toate anotimpurile conform modelor mai nouă. Cu stimă:

Agutia I.

Biolografie.

A apărut și se află de vânzare (preț 50 fileri, plus porto 10 fileri) la administrația ziarului „Tribuna“ interesantul studiu

„Die Bedeutung des Romänischen Elementes im Völkerconcerte Europas von Einem Patrioten“

Broșura aceasta scrisă nemțește este cunoscută ca în cercurile înalte politice din Austria și străinătate să facă cunoscuți pe Români.

Efectele publice de Ioan I. Lăpădatu, profesor de științe comerciale. Sibiu 1905. Preț 1 cor.

Acesta este titlul unei nouă lucrări a doctorei nului Lăpădatu, apărută ca Nr. 3-4 în „Biblioteca băncilor române“, edată de „Revista Economică“.

În această lucrare a sa, autorul, după ce arată, cum s'au dezvoltat efectele publice, cum se împart, trece și se ocupă în mod amănunțit de Imprumuturile de stat, explicându-le din toate punctele de vedere. În legătura cu natura și importanța lor ne arată, cari sunt imprumuturile temporale, cari cele perpetue, cum se face emisiunea bonurilor de tezaur, obligațiunilor, rentelor, lozurilor etc. la noi și în

CANCELARIA ARCHITECTULUI ROMÂN

IOAN NIGA.

Arad, Jozsef főherczeg-ut. Nr. 1.
(Lângă banca „Victoria“).

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colandări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifică și restaurează biserică în mod artistic, din care cauză o recomandăm deosebit d-lor parochi. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuit.

...cum se amortizează și ce sunt și cum se converșionile.

Capitolul următor îl formează *Scrisurile financiare și prioritățile*, în care după ce se arată importanța economică a acestor hârtii de valoare de asemenea ni-se explică modul, cum se circulă și cum se amortizează. Tot se tratează și obligațiunile comunale, în-ite ca gen cu scrisurile fonciare.

Urmează apoi a doua categorie principală a efectelor publice, *acțiunile*, la care ca și în ca-tele precedente, ni-se dau bune explicațiuni care natura, importanța și felul acțiunilor, ac-tor cu prioritate, biletelor de folosință etc. sfârșit ca capitol final ni-se dă o descriere anunțată a *celor mai însemnate efecte publice* *Monarchia Austro Ungară* arătându-se la-are efect, când și cum s'a emis, cum și și când se amortizează, în ce sume sunt erile singuratic, câtă dobândă aduc, când e dența cupoanelor, între ce sume variază sul etc.

Din toate aceste se poate vedea, că această-are va putea fi cetită cu interes și folos de și cine, în special de cei-ce ocupă funcțiuni- bancele noastre.

Recomandându-o în atențiunea celor in-sași, amintim că se poate procura de la autor dela redacția „Revistei Economice” și Li-ia archidiecezanală din Sibiu pe lângă pre-de 1 cor. plus porto.

La administrația ziarului „Tribuna” se află vânzare „Amicul Poporului” îndreptător în- de administrative și judecătorești pentru po- română de Titu Vuculescu, pretor. Prețul plus porto 10 fileri.

ECONOMIE.

Arad, 21 Iunie.

Intrunirea agricolă din Dobârea.

Mare bucurie ne-a cuprins pe noi dobâr- lând, că „domnii dela agricolă” vor veni înecă la o înțelegere cu noi întru intrunire agricolă. Dacă mare a fost a noastră- rie la sosirea „domnilor noștri”, cu atât- mare ie-a fost, a trebuit să le fie întrista- tonocitorilor noștri Sași, cari de aci în- nu se mai pot mândri, că numai „domnii- il caută până și de 2-ori pe an, că acum- m avut și noi pe „domnii noștri”, cari pen- noi au venit, pentru noi au asudat și cu- au stat de vorbă, și ne-au dat povețe pe- dacă le vom urma, binecuvântare va urma- ospodăria noastră.

Oaspeții noștri din acest prilej au fost- alții: vice-presidentul Reuniunii dl I. Chirca- mbrii din comitet Petru Draghitsu, Romul- și secretarul Vic. Tordășianu, car din- gurea dl protopop Păcurar, directorul de- ca D. Vulc, avocatul Dr. Ghiță Măcelar,- elistul Blaga, măcelarul G. Muntean, propr.- a, învățătorul Vasile Greavu din Gârbova,- țătorul Nic. Iosif din Aciliu și alții.

Intrunirea s' ținut în sala mare a noului- ctiu școlar, zidit pe bani câștigați prin în- peciunța dlui P. Draghitsu, pe când era prim- arul cercului Mercurea și a decurs astfel: La oarele 11^{1/2} a. m. vice-presidentul des- intrunirea prin o vorbire instructivă, în- arată cum ar trebui purtată economia peste- în ziua de astăzi, ca să se renteze și în deo- arată ce ar trebui să întreprindă popora- ta noastră din Dobârea, pentru-ca conform- țerărilor locale să poată progresa în cele- comice. S'a întreținut mai pe larg asupra- arei pomilor în grădini și livezi, arătând- numeroase argumente puternice cum și-ar- a îmbunătăți locuitorii acestei comune sta- lor actuală.

A vorbit apoi dl Nicolae Iosif despre cul- viilor. Ca și tema despre pomării, așa și- ta a fost de actualitate, de oare-ce vilie- unei, de vre-o 10 ani, sunt atacate de filo- și în chipul acesta izvorul principal de- al locuitorilor este aproape sec. Ca- ce a luat parte la un curs de vierit al- lui, dl Iosif stăpânește pe deplin materia- ce a avut de tractat și de aceea conferența- fut un efect foarte mulțămitor asupra celor- tenți.

Precum aflu af își va continua căș- țigarea cunoștințele vierit la un nou curs- ce se va ținea în nă. Reuniunea agricolă- îi îmbiase dlui Iosicursul din Aiud un mo- dest ajutor bănesc ne din fondul creat de- secretarului Tordășia-entru vierit și speranță- avem, ea va mai a jertle în această cauză- dat fiind că dl Iosif dovedit un și bun și- practic și popular legător din vierit. La- dreptul vorbind rar conferență mai acomodată- pentru cultivătorii dî, ca a dlui Iosif.

Al 3-lea preler, dl Simu, binecunoscut- obștei noastre și caribitor popular și ca au- tor, ne-a adâncit o vorbire înțeleaptă și- populară în culturabinei, acest nesecat și- bogat isvor de căș pentru fie-care econom.

Cum acești 3 bitori ne-au arătat nouă- că și mijloace de îndus în economia noastră,- secretarul Reuniunii Vic. Tordășianu a ținut- să ne spună, că pen a ajunge cu mai multă- înlesnire la mijloace indicate, este neapărat- să ne întovărășim, pușem umăr la umăr și- îndeosebi să ne aluim o astfel de însoțire,- care să ne sară într'atoratunci când avem- trebuință, să ne dea ajutor în masura în care- avem de lipsă de cei toate aceste cu puțină- cheltuială. De mare reț pentru noi ar fi o în- soțire de credit satească, sistem Reiffeisen, al- căuită de noi și condusă de noi înșine.

Toate 4 confrențele au fost ascultate- cu mult interes, luad parte la discusiunile ce- au urmat și dând pvețe folositoare dl proto- pop și membru în comitetul Reuniunii Petru- Draghitsu și dl protopreșter Păcurariu.

Avem nădejde, că ileile semănate de con- ferențiarî au prins în pământ bun și astfei vor- răsări, crește și aduc rod cu atât mai mult, că popo- rului i-s'a distribut și numeroase cărți din edi- tura Reuniunii, cum și o coșniță mobilă de- stupl împreună cu toate recuisitele neapărat ne- cesare.

S'au înscris o membrîi noi, cari, impre- ună cu conducătorii lor dd. preot Ivan, învâ- țătorul Ivan, frunșul Nedela etc. s'au angajat- a stărui pentru realizarea celor propoveduite,- anume: înființând o însoțire de credit satească- în țară și altoirea ei, o școală de pomi etc.

După sfârșirea afacerilor oficioase o parte- a celor prezenți la intrunire au fost primiți și- tractați în ospitala casă a dlui Nedela.

De încheiere amintesc, că oaspeții noștri- la sosire au fost binevențați de harnicul învâ- țător N. Ivan, ear mulțamita pentru osteneța- le-a adus-o dl protopop Păcurar, care ne-a do- rit tuturoara o la revedere cu bine la espoziție- de poame din Mercurea.

Școale economice la pedagogii.

Ministrul de culte și instrucțiune a adresat- cercular către toți inspectorii școlari, pe te- ritoriul cărora se află pedagogii, ordonând- că cu începutul noului an școlar, la toate- acele pedagogii de stat, unde școala de re- petițiune nu e încă întregită, adecă e fără- clasa V. și VI. și fără școală de repetiție,- *trebuiesc înființate clasa V. și VI și școlale- de repetițiune economice*. Ministrul ordon- ează mai departe, ca elevii să fie tot mai- mult ocupați în școala economică. E luat- apoi în plan, să se înființeze pe lângă fie- care pedagogiu școală de menaj (bucătărie)- unde să se propună lucrurile mai mici de- casă.

Reserviștii și munca de câmp.

Pe acei rezerviști, cari pe 2 August sunt- chemați pe 20 de zile la deprindere de- arme, comanda de întregire a armatei- comune și a celei de honzezi, dacă se în- fătășează cu provocare la munca câmpului- acolo, îi absolvă dela deprinderi pe acest- timp. Ordinațiunea aceasta a fost acuma tri- misă autorităților.

Licitarea unei bănci secuști. Ziarele un- gurești scriu că judecătoria cercuală din Szé- kelyudvarhely, a adus un decis, prin care s'a- nună, că 102 pretensiuni în sumă de 45,431

Cor. a băncii „Székelyegyleti Első Takarékpénz- társ”, împreună cu interesele scadente, se vor- vinde la licitație publică. Se înțelege institutele- naționalităților sunr de vină, pentru-că Secuții- nu pot lua cu aceștia concurența — așa scriu- ziarele maghiare.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

— Cota oficială pe ziua de 20 Iulie. —

Incheierea la 12 ore:

Grii pe Octombrie 1905 (100 clgr.)	15.66—15.68
Secară pe Octombrie	12.80—12.82
Orz pe Octombrie	11.46—11.32
Cucuruz pe Iulie	15.22—15.24
Cucuruz nou 1906	10.72—10.88

Incheerea la 5 ore:

Grii pe Octombrie 1905	15.66—15.68
Secară pe	12.80—12.82
Ovăs pe Octombrie	11.52—11.54
Cucuruz pe Iulie	16.22—16.24
Cucuruz nou 1906	10.86—10.88

Piața din Arad.

S'au vândut:	(100 klg.)
580—650 măsuri metrice grâu cor.	17.00—17.40
320—340 " " cucuruz "	15.10—15.30
Semnare nominală secară:	14.68—14.70
" " orz:	14.60—14.80
" " ovăs:	13.60—13.80

Piața din Aradul-nou.

S'au vândut:	
300—340 măsuri metrice grâu cor.	7.80—8.00
180—250 " " cucuruz "	7.40—7.50
Semnare nominală: secară	7.00—7.10
" " orz:	5.20—5.40
" " ovăs:	6.50—6.60

Prețul alcoolului în Arad.

Alcool rafinat în mare	cor. 158.—
" " mic	" 160.—
" brut " mare	" 156.—
" " mic	" 158.—

Bursa de bucate din Timișoara

Grii: 70—100 klg.	Cor. 15.30—15.40
80— " " "	" 15.40—15.50
Secară: 100 " "	" 13.20—13.30
Orz: " " "	" 10.30—10.40
Ovăs mercantil 100 klg.	" 12.50—12.60
" cernut " " "	" 12.70—12.80
Cucuruz vechiu " " "	"
" nou " " "	" 15.30—15.40

Tirgul de porci din Köbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni grei pă- rechea în greutate peste 400 chlg. 139—140- fil.; bătrîni mijlocii, părechea în greutate 300- —400 chlg. — fil; tineri grei în greutate peste 320 chlg. 140—141 fil; Calitate sîrbească: grei, părechea peste 260 klg. 142—143 fil.; mijlocii părechea 240—260 chlg. greutate 141—142 fil. Ușori până la 240 kgr. 138—140 fil.

POȘTA REDACȚIEI.

Dlul Ion Lațiu Ohaba-Mutnic. Afacerea se- ține de prea veneratul Consistor, drept aceea am- transpus-o acolo.

Redactor responsabil: Sever Boeu.
Editor-proprietar: George Nichiu.

La administrația „Tribunei” să află de vânzare următoarele cărți:

„La Roma” de Russu Șirianu Cor. 2.— plus 10 fil. porto	
„Povestiri și schițe” de S. Secula	1.— 5 " "
„Nuvele” de Emil Zola	Cor. 0.40 5 " "
„Școlarul declamator”	0.50 5 " "
„Vatra părăsită” I. Slavici	1.50 10 " "
„Stropi de roaună”	1.— 10 " "
„Aur” Const. Hodoș	1.50 10 " "
„Telegrama” farză în 3 acte	0.80 3 " "
„Carmen Sylva” de Vojon	1.— 5 " "
„Amicul Poporului” T. Vuculescu	1.— 10 " "

5677—1905. tkvi. sz

EGYÜTTES Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék mint tkvi. hatóság köz-
hírré teszi, hogy „Victoria” tak. és hitelintézet részvény-
társaság aradi cég kérelmező és üzv. Fancsally Jobb
Adolfné perszéki Szelle József aradi és Tóth József mint
Andaházy Pál és üzv. Fancsally Jobb Adolfné született
Madoesanyi Klementina engedményese aradi lakosok
ezuttal csatlakozónak kimondott végrehajtóknak, Ursz
Danyiláné született Teucsán Mária mint Ursz Ignát jogu-
toda kurticsi lakos végrehajtást szenvedett elleni 121 kor.
76 fillér per és végrehajtási költség, továbbá 170 ko ona
költség, továbbá 1000 korona, 2000 korona és 1636 kor-
tőkekövetelések és jár. iránti végrehajtási ügyében az
aradi kir. tszék területén lévő Arad megye kurtics közsé-
gében fekvő a kurticsi 829 sz. tkvi. A I 1—5 sor. 890,
996, 1071, 1277, és 1411, hrsz. a felvet 1/4-ed küállomá-
nyu földnek 2/3-od részére az árverést 1978 koronában
ezennel megállapított kikialtási árban elrendelte, és hogy
a fentebb megjelölt ingatlan hányadok az 1905 évi ok-
tóber hó 5-ik napjának d. e. 10 órájkor Kurtics község-
házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított
kikialtási áron alul is eladatni fognak.
Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan hánya-
dok becsárának 10 %-át vagyis 197 kor 80 fillért készpénz-

ben, vagy az 1881 LX. tc-ában jelzett árfolyammal
számított és az 1881 évi iker hó 1-én 8:33 sz. a.
kelt igazságügyminiszteri r. 8 §-ában kijelölt óvadék-
képes értékpapírban a kik kezéhez letenni, avagy
az 1881 LX t. cz. 170 §-a rében a bánatpénznek a
bírósnál előleges elhelyől kiállított szabályszerű
elismervényt átszolgáltatni
Aradon, 1905 évi júni 16-ik napján az aradi
kir. tszék, mint tkvi. hatós

Alnay,
kir. tszéki bíró.

DOCTORUL ALK. M. POP

specialist în meina internă;
consulta zilnic d. 8—12 a. m.
și dela 3—6 p. — in

BAILE HERCULANE

(HERCULESDRÓ)

Rog pe ori-cine să bine-volască a se
convinge ce bine și ce ieftin își poate
procura de la mine ori-ce orologiu și
giuvaerice din argint și aur curat
de 14 carate

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Igaz Sándor

ciasonier și giuvaerier.

INSTITUTUL LUI LÖWY

pentru împrumut de SACI și strae

recomandă marele magazin de saci și strae bune în or-ce mărime.
Serviciu prompt și conștientos. - - - Prețuri foarte ieftine.

Cel mai bun loc pentru saci și strae bune!

CARTOFI PRIMA cu vagonul
pentru culnă și sâmanat.

Löwy Zsigmond

Vânzare de altoi nobil de viță.

Cel ce dorește să aiba o vie efînă sănătoasă și
frumoasă să se adreseze cu toată încrederea la
Școala științifică de viță a lui

Vityé Miklós, Szerb-Csanád

(comitatul Torontál)

unde se află altoi nobil de I clasă, altoi nobil
cu rădăcina de viță pentru vinuri de masă și
desert eschisite, și sorte speciale separate și
alese pentru viță de chiorcuri (filigorie). Toste
calitățile se pot găsi și de classa II, tot așa
se găsesc altoiuri portolis și Monticola, cu ră-
dăcina, și vițe europene cu rădăcina în prețurile

Serve se cu plăcere catalogul de sorte și de prețuri.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în

Arad, — strada lemnului (Fa-utcza) — No. 1.
o fabrică de mașini agronomice

sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunând de mijloace îndestulitoare și sprijinit pe experien-
țele mele extinse făcute în

o o Austroungaria, Germania și America o o
mă află în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă pre-
o—o—o țurile cele mai avantajoase. o—o—o

În special fabric, diverse mașini de sâmanat, secerat, stăra-
mătoare de cucuruz, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi,
plnguri (Șeitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de piv-
nițarie și instalațiuni de mori, joagăre și țiglării miei și mar, după
cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele
mașinariilor sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de
abor și treerătoare, motoare de benzin, petrolu, spirit sau gaz,
garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de ma-
terialul cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de re-
paratură de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit
o—o—o—o—o—o—o și prompt. o—o—o—o—o—o—o

Asigurați contra griudinei: cucuruzul, grâu,
sécara, ovézul și toate plantele economice!

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul
morii, spese de înmormântare!

Agentura principală în Arad.
A BANCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

"TRANSYLVANIA"

primește oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichș, Bihor,
Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontál și le efectuează pe lângă cele
mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitala cu Xermin flos, rente, zestre pentru fetițe, capital
de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste
din urmă dela 50—300 cor. se plătesc la moment în ziua morții întâmplată.
2. În ramul fecului: clădir de tot felul, mobilă, mărfuri, produse de câmp ș. a.
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, reevesite ș. a. prin spargere;
4. Contra griudinei: grâu, secară, orz, cucuruz, ovéz, via (viteu), plante în-
dustricio: căneapă, in, himeț, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agențurile noastre
locale și cercuiale mai în fiesce-care comună și direct prin

Agentura principală „Transsylvania” în Arad.

Strada Szechenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

1905—168

Asigurați contra furăturilor prin spargere: bani și
tot ce aveți de preț!

Asigurați contra focului: case, bucată,
mobilă, vestiminte, mărfuri!